Krimināllieta Nr.11518003117
Lietvedības Nr.KA04-0069-19/5
ECLI:LV:RAT:2019:0424.11518003117.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2019.gada 24.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Iveta Vīgante,
tiesnese Lauma Šteinerte,
tiesnesis Jānis Tiltiņš,
piedaloties prokurorei Liānai Čakārnei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu saistībā ar Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūras prokurores Liānas Čakārnes apelācijas protestu par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 31.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 31.maija spriedumu /pers. E/, personas kods /personas kods/, atzīta par nevainīgu pēc Krimināllikuma 221.[1]panta pirmās daļas, proti, par nelegāli izgatavota alkoholiska dzēriena realizāciju personai, kura piedalījās speciālā izmeklēšanas eksperimentā 2017.gada 15.septembrī, un attaisnota pierādījumu trūkuma dēļ.

Par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 31.maija spriedumu Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūras prokurore Liāna Čakārne iesniedza apelācijas protestu, kurā lūdz atcelt minēto spriedumu un taisīt jaunu – /pers. E/ notiesājošu spriedumu, atzīstot /pers. E/ par vainīgu viņai celtajā apsūdzībā par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 221.[1]panta pirmajā daļā. Apelācijas protestā prokurore vērtē pierādījumus lietā un norāda, ka pirmās instances tiesa, novērtējot pierādījumus un nepamatoti konstatējot kriminālprocesuālos pārkāpumus, kuru dēļ pierādījumi nav izmantojami vainas pierādīšanā, nonākusi pie kļūdainiem secinājumiem par pierādījumu pietiekamību apsūdzētās /pers. E/ vainai.

Apelācijas instances tiesas sēdē apelācijas protests tika uzturēts pilnā apjomā, pamatojoties uz tajā izteiktajiem argumentiem.

Apelācijas instances tiesas sēdē apsūdzētā /pers. E/ izmantoja tiesības neliecināt.

Apsūdzētās/pers. E/ aizstāve lūdza atstāt negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu.

Apelācijas instances tiesas sēdē liecinieks /pers. H/ liecināja, ka strādā Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas pārvaldes 3.biroja 1.nodaļā par vecāko inspektoru. Viņš (liecinieks) pazīst /pers. I/, kurš ir minētās nodaļas jaunākais inspektors. Tiesas zālē esošo apsūdzēto (/pers. E/) viņš (liecinieks) neatceras, kā arī neatceras viņu pēc uzvārda. Iespējams 2017.gadā kopā ar /pers. I/ ir piedalījies kādās izmeklēšanas darbībās. Pēc kratīšanas protokola uzrādīšanas, kas atrodas lietas lapā 38 līdz 39 liecinieks liecināja, ka kratīšanas protokolā ir viņa (liecinieka) paraksts, bet neko citu viņš (liecinieks) pateikt nevar. Viņa (liecinieka) un inspektora Valsts amatpersona loma kratīšanā bija atrast nelikumīgas preces un to ir darījuši kopā ar /pers. I/, kurš bija procesa virzītājs. Pieļauj, ka kratīšanas protokolu ir aizpildījis /pers. I/, taču viņš (liecinieks) pēc rokraksta to nevar pateikt.

Apelācijas instances tiesas sēdē lieciniece /pers. J/ (pirms laulības reģistrēšanas /uzvārds/) liecināja, ka strādāja Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas pārvaldes 3.biroja 1.nodaļā. /pers. E/ precīzi neatceras, jo tā bija kolēģa krimināllieta, bet atceras šo uzvārdu. Krimināllieta bija ierosināta par nelikumīgu alkohola tirdzniecību. Ja nemaldās, tad 2017. vai 2018.gadā ir veikusi personas kratīšanu dienesta telpās, proti, kolēģa /pers. I/ kabinetā, jo viņa (lieciniece) tajā dienā ir bijusi dežurējošā izmeklētāja, kā arī tāpēc, ka kratīšana bija jāveic sievietei. Kad veica /pers. E/ personas kratīšanu, viņa bija aizturētās personas statusā. Visas mantas /pers. E/ klātbūtnē tika apskatītas un fiksētas personas kratīšanas protokolā. Neatceras kādas tieši mantas bija pie /pers. E/. Ar /pers. E/ sarunājusies krievu valodā. Neatceras kādi priekšmeti tika atrasti un izņemti personas kratīšanas laikā. Viņa (lieciniece) ir sastādījusi kratīšanas protokolu. Kratīšanā nepiedalījās neviena cita persona. /pers. I/ /pers. E/viņas (liecinieces) klātbūtnē krievu valodā paskaidroja, ka tiks veikta personas kratīšana, ka tiks pieaicināta tā paša dzimuma persona. Tad procesa virzītājs izgāja no kabineta. /pers. E/ saprata, kas par procesuālu darbību tiks veikta. Personas kratīšanas laikā /pers. E/ bija mierīga un nosvērta, gatava dialogam ar izmeklētāju, kā arī visu saprata. Personas kratīšanas protokolu pēc tam, kad tas tika sastādīts, iztulkojusi /pers. E/. Neatceras vai personas kratīšanas protokolā tika fiksēts tas, ka šis protokols ir iztulkots.

Apelācijas instances tiesas sēdē liecinieks /pers. I/ liecināja, ka pēc viņa (liecinieka) ziņojuma, 2017.gada 7.augustā tika uzsākts kriminālprocess. Informācija bija iegūta no "točku" kartes, proti, ir izveidota datu bāze, kur anonīmi katrs iedzīvotājs var sūdzēties par nelikumīgām akcīzu preču aprites vietām, tā saucamajām "točkām". Iepazīstoties ar anonīmajā datu bāzē apkopoto informāciju, ka /adrese/ no otrā loga iespējams tirgo alkoholu, viņš (liecinieks) rakstījis dienesta ziņojumu, ka ir informācija, ierosinājis kriminālprocesu, kurā bijis procesa virzītājs, un pēc kriminālprocesa uzsākšanas veicis operatīvo detektīvdarbību un novērojis minēto adresi, lai pārliecinātos, vai informācija ir pareiza. Informācija apstiprinājās. Liecinieku/pers. M/ pazīst, jo viņš ir bijušais policijas darbinieks. /pers. M/ bija iesaistīts speciālajā izmeklēšanas eksperimentā, jo /pers. M/ minētajā adresē vairākas reizes bija pircis alkoholu. /pers. M/ bija nepieciešams, jo nebija cita cilvēka, kuru varētu uzaicināt par eksperimenta veicēju. Ar /pers. M/ viņš (liecinieks) bija ticies jau pirms kriminālprocesa uzsākšanas. 7.augustā tika uzsākts kriminālprocess un pēc divām dienām /pers. M/ tika nopratināts. Visticamāk /pers. M/nevis pats atnāca, bet tika izsaukts uz policiju. Pirms liecības sniegšanas, viņš (liecinieks) bija sniedzis /pers. M/ informāciju, par konkrēto dzīvokli, iespējams arī par sievieti.

Motīvu daļa

Noklausījusies prokurores, aizstāves viedokli, liecinieku /pers. H/, /pers. I/, /pers. J/ liecības, pārbaudījusi krimināllietas materiālos apkopotos pierādījumus un dokumentus, kā arī izvērtējusi apelācijas protesta motīvus, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija (turpmāk – tiesas kolēģija) uzskata, ka apelācijas protests nav pamatots un ir noraidāms. Tai pat laikā tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 31.maija spriedums ir atceļams, un lietā ir taisāms jauns attaisnojošs spriedums.

No pirmās instances tiesas sprieduma izriet, ka /pers. E/ pēc Krimināllikuma 221.[1]panta pirmās daļas ir attaisnojama pierādījumu trūkuma dēļ.

Tiesas kolēģija uzskata, ka šāds pirmās instances tiesas secinājums neatbilst Kriminālprocesa likuma 519.pantā noteiktajiem attaisnojoša sprieduma taisīšanas nosacījumiem.

Tiesas kolēģija konstatē, ka /pers. E/ apsūdzēta pēc Krimināllikuma 221.[1]panta pirmās daļas, proti, par nelegāli izgatavota alkoholiska dzēriena realizāciju šādos apstākļos:

/pers. E/ pirmstiesas kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotā laikā, vietā un apstākļos, ieguva nelikumīgu alkoholisko dzērienu – 490 ml bezkrāsas, caurspīdīga šķidruma ar specifisku alkohola smaržu.

/pers. E/ 2017.gada 15.septembrī, atrodoties savā dzīves vietā – /adrese/ –, ne ātrāk kā plkst.11.15, apzinoties, ka izmanto nelikumīgu alkoholisko dzērienu, bez attiecīgas atļaujas (licences) ar nolūku iegūt naudas līdzekļus (tas ir, mantkārīgā nolūkā), par 2 EUR pārdeva personai, kura piedalījās speciālā izmeklēšanas eksperimentā, savā rīcībā esošo nelikumīgo alkoholisko dzērienu, kura kopējais tilpums bija 490 ml un kas atradās vienā 0,5 litra tilpuma polimērmateriāla pudelē ar etiķeti ar uzrakstu "Sparkling", kas nebija marķēta ar akcīzes nodokļa marku. Pudelē esošie 490 ml bezkrāsas caurspīdīga šķidruma, kas bija etilspirtu (spirtu) saturošs šķidrums ar specifisku alkohola smaržu un stiprumu 36%, saturēja 176 ml absolūtā spirta, tādējādi minētais šķidrums uzskatāms par nelikumīgu (nelegāli izgatavotu) alkoholisko dzērienu, kura realizācija ir aizliegta.

Tiesas kolēģija, izanalizējusi liecinieku /pers. H/, /pers. I/, /pers. J/ liecības apelācijas instances tiesas sēdē un turpmāk norādītos pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā, nekonstatē Kriminālprocesa likuma 520.pantā noteikto notiesājoša sprieduma taisīšanas pamatu un uzskata, ka /pers. E/ atzīstama par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 221.[1]panta pirmās daļas un attaisnojama.

No /pers. I/ 2017.gada 7.augusta ziņojuma (l.l. 2.) izriet, ka 2017.gada 7.augustā Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas pārvaldes 3.biroja 1.nodaļā tika saņemta informācija par to, ka /adrese/, nenoskaidrotas personas nodarbojas ar nelikumīgu alkoholisko dzērienu realizāciju, līdz ar to inspektors /pers. I/ lūdz atļauju uzsākt kriminālprocesu, pēc Krimināllikuma 221.[1]panta pirmās daļas, jo minēto informāciju iespējams pārbaudīt tikai ar kriminālprocesa līdzekļiem un metodēm.

No sodu reģistra datiem (l.l. 7.) izriet, ka /pers. E/ 2009.gadā un 2017.gadā sodīta par administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, kas paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 170.[2]pantā.

No Valsts zemes dienesta 2017.gada 24.augusta sniegtās informācijas (l.l. 22.) redzams, ka /adrese/ reģistrēts zemes un būvju īpašums.

No 2017.gada 15.septembra apskates protokola (l.l. 32., 33.) izriet, ka tiek apskatītas divas 1.00 EUR nomināla naudas monētas, kas tiks izmantotas speciālā izmeklēšanas eksperimentā /adrese/. Divu 1 EUR nomināla monētu priekšpusē (averss) attēlota Eiropas ģeogrāfiskā karte, kur konstatētas divas punkta veida zīmes uz katras monētas. 1 EUR monētu aizmugurē (reverss) attēlots latviešu tautumeitas portrets profilā, kur konstatēta viena punkta veida zīme uz katras monētas, uz tautumeitas sejas.

No 2017.gada 15.septembra akta par naudas nodošanu-pieņemšanu (l.l. 34.) izriet, ka kriminālprocesa Nr.11518003117 ietvaros speciālā izmeklēšanas eksperimenta veicējam /pers. M/ izsniegtas iezīmētas divas 1 EUR monētas.

No 2017.gada 15.septembra speciālā izmeklēšanas eksperimenta protokola (l.l. 35.) izriet, ka speciālais izmeklēšanas eksperiments iesākts 2017.gada 15.septembrī plkst.10.45. Ap plkst.10.55 eksperimenta veicējs /pers. M/ kopā ar Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas pārvaldes 3.biroja 1.nodaļas darbiniekiem ar automašīnu "Huyndai Sonata" devās uz nelegālā alkohola tirdzniecības vietu /adrese/. Eksperimenta veicējs /pers. M/ devās uz minēto adresi, kur bija jāveic speciālais izmeklēšanas eksperiments – nelikumīgu alkoholisko dzērienu kontrolpirkums. Ap plkst.11.15 eksperimenta veicējs /pers. M/ pienāca pie loga dzīvoklī Nr./numurs/, /adrese/ un pieklauvēja. Pie loga no dzīvokļa puses pienāca sieviete ap 65 gadu vecumu, kurai eksperimenta veicējs /pers. M/ pajautāja "Vai var nopirkt puslitru?". Saņemot pozitīvu atbildi, sieviete pateica eksperimenta veicējam iet pie kāpņu telpas durvīm un viņu tur gaidīt. Eksperimenta veicējs aizgāja pie kāpņu telpas durvīm un pēc kāda brīža minētās durvis atvērās un parādījās minētā sieviete ap 65 gadus veca. Eksperimenta veicējs pasniedza šai sievietei iepriekš iezīmētas divas monētas 1 EUR vērtībā. Saņemot naudu, sieviete pasniedza eksperimenta veicējam /pers. M/ 0,5 l tilpuma plastmasas pudeli ar etiķeti "Sparkling water" piepildītu ar caurspīdīgu bezkrāsas šķidrumu. Pēc pudeles saņemšanas, eksperimenta veicējs /pers. M/ devās pie dienesta automašīnas, kur labprātīgi izsniedza iegādāto pudeli un liecināja par eksperimenta gaitu. Speciālais izmeklēšanas eksperiments pabeigs 2017.gada 15.septembrī plkst.11.36.

No 2017.gada 15.septembra izņemšanas protokola (l.l. 37.) izriet, ka eksperimenta veicējs /pers. M/ izsniedza vienu 0,5 l tilpuma plastmasas pudeli ar etiķeti "Sparkling", kurā iekšā iepildīts caurspīdīgs šķidrums ar alkoholam raksturīgo smaržu, kura tika iegūta speciālā izmeklēšanas eksperimenta gaitā /adrese/.

No 2017.gada 15.septembra kratīšanas protokola (l.l. 38.-39.) izriet, ka klātesot /pers. E/ tiek veikta kratīšana /adrese/, nolūkā atrast un izņemt nelikumīgus alkoholiskos dzērienus. Kratīšanas rezultātā virtuvē uz grīdas atrastas 9 gab. 0,5 l tilpuma plastmasas pudeles piepildītas ar bezkrāsas šķidrumu, kuram piemīt alkoholam raksturīga smarža; virtuvē uz grīdas 1 gab. 0,5 l tilpuma stikla pudele ar etiķeti "Morozov", kas piepildīta ar bezkrāsas šķidrumu, kuram piemīt alkoholam raksturīga smarža; virtuvē uz grīdas 0,280 l tilpuma plastmasas pudele ar etiķeti "Cēsu", kas piepildīta ar bezkrāsas šķidrumu, kuram piemīt alkoholam raksturīga smarža.

No 2017.gada 15.septembra personas kratīšanas protokola (l.l. 42.) redzams, ka /pers. E/ personas kratīšanas laikā cita starpā tika atrastas un izņemtas divas 1 EUR nomināla monētas ar acīmredzamām bojājuma pazīmēm, kuras atradās melnas krāsas rokas somiņā.

No 2017.gada 18.septembra apskates protokola (l.l. 53.) izriet, ka tiek apskatīta 0,5 l tilpuma plastmasas pudele ar etiķeti "Sparkling", kurai iekšā iepildīts caurspīdīgs bezkrāsas šķidrums, un apskatē noskaidrots, ka minētajā pudelē esošajam šķidrumam piemīt alkoholam raksturīga smarža un tā tika iegūta speciālā izmeklēšanas eksperimenta gaitā /adrese/. Uz pudeles nav Latvijas Republikas akcīzes markas.

No 2017.gada 27.septembra ekspertu atzinuma par komisijas spirta un alkohola ekspertīzes veikšanu (l.l. 56.-58.) izriet, ka ekspertīzei iesniegtajās pudelēs esošie 5650 ml bezkrāsas, caurspīdīga šķidruma ir etilspirtu saturošs šķidrums ar specifisku alkohola smaržu un stiprumu (spirta saturu) robežās no 34,7% līdz 39,3%. Šķidrums, kas izņemts no eksperimenta veicēja /pers. M/, pēc pamatsastāva (etilspirts) ir identiski vienāds, tai skaitā pēc stipruma (spirta satura). ar šķidrumu, kas izņemts 2017.gada 11.septembrī kratīšanas laikā /adrese/, /pers. E/klātbūtnē.

No 2017.gada 3.novembra apskates protokola (l.l. 59., 60.) izriet, ka tiek izdarīta aploksnes apskate. Minētajā aploksnē atrodas divas 1 EUR nomināla monētas. Apskatot minētās monētas, redzams, ka uz abām monētām veiktas identiskas iezīmēšanas pazīmes, proti, monētu aizmugurē (reverss) attēlots latviešu tautumeitas portrets profilā. Uz tautumeitas sejas redzama speciāli izveidota zīme punkta veidā. Abu monētu virspusē (averss) redzamas speciāli izveidotas divas zīmes punktu veidā.

No 2017.gada 9.novembra apskates protokola (l.l. 64., 65.) izriet, ka tiek apskatītas 11 pudeles, kas tika izņemtas pie /pers. E/ 2017.gada

15.septembrī /adrese/ un viena pudele, kas tika izmantota speciālajā izmeklēšanas eksperimentā un tika izņemta pie /pers. M/ 2017.gada 15.septembrī. Pudeles tiek apskatītas pēc alkoholisko dzērienu ekspertīzes veikšanas un ekspertu atzinuma saņemšanas.

No 2017.gada 22.novembra lēmuma par administratīvās lietvedības uzsākšanu (l.l. 66) izriet, ka uzsākta administratīvā lietvedība pret /pers. E/ pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 170.^{2}panta – par nelikumīgu alkoholisko dzērienu glabāšanu.

No liecinieka /pers. M/ 2017.gada 9.augusta liecības (l.l. 19.) izriet, ka ir uzzinājis, ka nelikumīgu alkoholu var nopirkt pēc adreses /adrese A/. Dzīvoklis atrodas pirmajā stāvā, otrais logs no stūra. Viņš (liecinieks) zina, ka ar realizāciju šajā adresē nodarbojas sieviete, kuru sauc "/vārds/". Viņa ir apmēram 50-60 gadus veca, ar gaišiem matiem, runā krievu valodā. Parasti "/vārds/" pārdod nelikumīgo alkoholu pa logu. Viņa pienāk pie loga un caur aizkariem skatās, ja nāk pazīstams, tad pārdod nelikumīgo alkoholu, ja nepazīstams, tad nepārdod. "/vārds/" atver logu, paņem naudu un pa atvērtu logu atdod pudeli. Dažreiz ir gadījumi, kad "/vārds/" saņem pa atvērtu logu naudu, pēc tam aizver logu un pēc kāda laika iznāk ārā pagalmā ar pudeli un atdod to. Viņš (liecinieks) pats pēc adreses /adrese/ pie "/vārds/" dažas reizes ir pircis nelikumīgo alkoholu un zina, ka 0,5 l tilpuma pudeli var nopirkt par 1,80 EUR.

No liecinieka /pers. M/ 2017.gada 15.septembra liecības (l.l. 52.) izriet, ka papildus iepriekš sniegtajām liecībām var liecināt, ka ir labprātīgi piekritis piedalīties speciālajā izmeklēšanas eksperimentā, veikt kontrolpirkumu no personas, kas nodarbojas ar nelikumīgu alkoholisko dzērienu realizāciju /adrese/.

No liecinieka /pers. M/ pirmās instances tiesas sēdē sniegtās liecības izriet, ka viņam (lieciniekam) ir zināma zālē esošā /pers. E/, jo braucis veikt kontrolpirkumu kopā ar policijas darbiniekiem /iela/, precīzu adresi neatceras. To, ka tajā dzīvoklī tiek tirgots alkohols, viņš (liecinieks) uzzinājis no policijas darbiniekiem. Viņš (liecinieks) tika uzaicināts veikt kontrolpirkumu. Viņam (lieciniekam) tika parādīts logs un pateikts kas jādara. To teica inspektors /pers. I/. Pieklauvējis pie dzīvokļa, kas atradās pirmajā stāvā, loga, viņa (apsūdzētā) parādīja, lai viņš (liecinieks) iet pie durvīm. Piegājis pie durvīm, viņa (apsūdzētā) iznākusi ārā un iedevusi viņam (lieciniekam) 0,5 l pudeli, bet viņš (liecinieks) viņai (apsūdzētajai) naudu divus eiro. Zinājis, ka viņu sauc "/vārds/", jo to pateicis /pers. I/. Sieviete runāja krieviski. Šim kontrolpirkumam viņam (lieciniekam) tika iedoti divi eiro – viena vai divas monētas. Kad saņēmis pudeli, tad gājis projām uz mašīnu un atdevis pudeli policijas darbiniekiem. Pats personīgi bez šī kontrolpirkuma iepriekš nav gājis pirkt alkoholiskos dzērienus uz šo adresi. Pats dzīvo Ķengaragā. Neapstiprina 2017.gada 9.augusta liecību par to, ka viņš (liecinieks) pēc adreses /adrese/ pie "/vārds/" dažas reizes ir pircis nelikumīgo alkoholu. Šī nopratināšana ir notikusi pēc tam, kad bija pārbaudījis vai tirgo, vai netirgo alkoholu, proti, pēc policijas darbinieku lūguma nopircis alkoholu. Pirmo reizi, kad pircis, tad viens no apkārt esošajiem cilvēkiem, aizgājis viņam (lieciniekam) līdzi. Pēc tam viņu (liecinieku) pratināja. Nākamajā reizē, kad pircis, tad viņa (apsūdzētā) laikam viņu (liecinieku) atcerējās un pārdeva alkoholu, jo bija jau uzzinājis viņas vārdu un bija tajās pašās drēbēs. Pēc policijas darbinieka lūguma 2017.gada 9.augustā vajadzēja pārbaudīt, vai tur tirgo alkoholu, tāpēc ir gājis to iegādāties, jo ja tirgo, tad viņam (lieciniekam) vajadzēja nākt ar iezīmētu naudu. Policijas darbinieki pateica, kurā vietā tirgo, viņš (liecinieks) aizgājis pārbaudīt un tikai tad gājis uz eksperimentu. /pers. E/ ir redzējis personīgi divas reizes.

No liecinieka /pers. I/ pirmās instances tiesas sēdē sniegtās liecības izriet, ka viņš (liecinieks) strādā Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas pārvaldes 3.biroja 1.nodaļā. Pazīst apsūdzēto, jo viņa bija iesaistīta kriminālprocesā par nelegālu alkoholisko dzērienu realizāciju /adrese/. Šis kriminālprocess tika uzsākts uz viņa (liecinieka) ziņojuma pamata. Informāciju viņš (liecinieks) ieguvis no dažādiem avotiem, kurus nevar atklāt. Viens no avotiem ir policijas datubāze GIS, kurā iedzīvotāji var ziņot par nelegālu alkoholisko dzērienu tirdzniecības vietām. Minētajā datubāzē 2017.gada 3.jūlijā anonīms iesniedzējs atstāja ziņu par to, ka /adrese/, caur pirmā stāva logu, otrais logs, kas atrodas labajā pusē, skatoties uz ceļa pusi, notiek nelikumīga alkoholisko dzērienu realizācija. Ir pārbaudījis informāciju un kad konstatējis, ka iespējams notiek nelikumīgu alkoholisko dzērienu realizācija bija pieņemts lēmums uzsākt kriminālprocesu. /pers. M/ ir bijušais policijas darbinieks un viņš palīdz policijas darbiniekiem saistībā ar vietām, kur notiek nelegāla alkoholisko dzērienu aprite, proti, sadarbojās ar policijas darbiniekiem. Sadarbība bija tāda, ka /pers. M/ sniedza informāciju par nelikumīgām alkohola tirdzniecības vietām. Domā, ka ir informējis arī par šo gadījumu, jo /pers. M/ par šo adresi sniedza liecību, ka tur notiek nelikumīga alkohola realizācija. Iespējams viņš (liecinieks) arī varēja pateikt /pers. M/ par minēto adresi, ka tur notiek nelegāla alkohola tirdzniecība. /pers. M/ piedalās speciālajā izmeklēšanas eksperimentā.

No apsūdzētās /pers. E/ 2017.gada 15.septembra liecības (l.l. 43., 44.) izriet, ka, lai nopelnītu iztikai, ir nolēmusi nodarboties ar nelegālo alkoholisko dzērienu glabāšanu un realizāciju /adrese/. 2017.gada 15.septembrī, kad nodarbojusies ar alkoholisko dzērienu bez Latvijas Republikas akcīzes markām glabāšanu un realizāciju /adrese/, pie viņas (apsūdzētās) atnācis vīrietis, kuram pārdevusi 0,5 l pudeli ar etiķeti "Sparkling", kura bija pildīta ar atšķaidīto spirtu, par 2 EUR. Vīrietis norēķinājās ar divām monētām, katra 1 EUR. Pēc kāda laika pagalmā pie viņas (apsūdzētās) pienāca cilvēki, kuri stādījās priekšā kā policijas darbinieki, uzrādot dienesta apliecības, un paziņoja par kratīšanas veikšanu. Sankcionētās kratīšanas laikā viņas (apsūdzētās) klātbūtnē bija konstatēti un izņemti alkoholiskie dzērieni 5 litru daudzumā.

Pirmās instances tiesas sēdē apsūdzētā /pers. E/ liecināja, ka viņa (apsūdzētā) tika aizturēta 15.septembrī. Dzīvoklī notika kratīšana. Viņasprāt atrada 9 pudeles ar alkoholu, kuras ir turējusi savām vajadzībām. Apstiprina to, ka mājās ir glabājusi alkoholiskos dzērienus un tie pieder viņai (apsūdzētajai).

Novērtējusi iepriekš atreferētos pierādījumus, tiesas kolēģija atzīst, ka izšķiroša nozīme /pers. E/ vainas pierādīšanai, ir ziņām par faktiem, kas fiksētas 2017.gada 15.septembra speciālā izmeklēšanas eksperimenta protokolā un 2017.gada 15.septembra izņemšanas protokolā (l.l. 37.), līdz ar to ir nepieciešams izvērtēt, vai, veicot speciālo izmeklēšanas eksperimentu attiecībā pret /pers. E/, ir ievēroti Kriminālprocesa likuma 225.panta nosacījumi.

No 2017.gada 15.septembra speciālā izmeklēšanas eksperimenta protokola un 2017.gada 15.septembra izņemšanas protokola izriet, ka liecinieks /pers. M/ izsniedza policijas darbiniekam plastmasas pudeli ar caurspīdīgu šķidrumu ar alkoholam raksturīgo smaržu, kuru iegādājās speciālā izmeklēšanas eksperimenta laikā /adrese/, samaksājot ar divām, iepriekš iezīmētām 1 EUR monētām. Savukārt no 2017.gada 27.septembra ekspertu atzinuma (l.l. 56.-58.) izriet, ka šķidrums, kas izņemts no eksperimenta veicēja /pers. M/, ir etilspirtu saturošs šķidrums ar specifisku alkohola smaržu un stiprumu (spirta saturu) robežās no 34,7% līdz 39,3%.

Speciālais izmeklēšanas eksperiments ir akceptēts ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas izmeklēšanas tiesneses 2017.gada 22.augusta lēmumu (l.l. 26.-28.), no kura izriet, ka nepieciešamība veikt speciālo izmeklēšanas eksperimentu tiek pamatota ar to, ka no krimināllietas materiāliem un liecinieka liecībām redzams, ka /adrese/, iespējams, ar alkoholisko dzērienu realizāciju nodarbojas /pers. E/ vai cita persona, kura līdz lēmuma izpildes brīdim nav identificēta.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 130.panta otrās daļas 4.punktu par nepieļaujamām un pierādīšanā neizmantojamām atzīstamas tādas ziņas par faktiem, kas iegūtas, pārkāpjot kriminālprocesa principus.

Kriminālprocesa likuma 225.panta trešā daļa noteic, ka personas rīcību aizliegts provocēt.

Izanalizējusi /pers. I/2017.gada 7.augusta ziņojumā norādīto informāciju un elektroniskā notikuma žurnālā NŽ:009974 fiksētās ziņas, tiesas kolēģija atzīst, ka liecinieka /pers. I/ rīcībā bija informācija par nelikumīgu alkoholisko dzērienu realizāciju pēc adreses /adrese/, un tā tika pārbaudīta, 2017.gada 7.augustā plkst.8.41, uz notikuma vietu izbraucot operatīvajai grupai, pēc kā tika uzsākts kriminālprocess Nr.11518003117.

Tiesas kolēģijai nav pamata neticēt /pers. M/ liecībai pirmās instances tiesā, ka alkoholu pie /pers. E/ ir pircis divas reizes, proti, 2017.gada 9.augustā, kad pēc policijas darbinieku lūguma pārbaudījis to vai tas tiek tirgots un 2017.gada 15.septembrī, kad piedalījies speciālā izmeklēšanas

eksperimentā. Policijas darbinieki pateica, kurā vietā tirgo, un viņš (liecinieks) aizgājis pārbaudīt, nopircis 0,5 l pudeli un tikai tad piedalījies eksperimentā. Liecību sniedzis pēc tam, kad pēc policijas darbinieku lūguma 9.augustā bija aizgājis pārbaudīt, vai minētajā adresē tiek tirgots nelikumīgs alkohols. Pirms 9.augusta viņam nav bijusi nekāda informācija par minēto adresi un nekad tur nav bijis, jo dzīvo Ķengaragā.

Šādas liecinieka liecības nav pretrunā /pers. I/ liecībām, kurš atzīst, ka ir informējis /pers. M/ par to, ka /adrese/, /pers. E/iespējams tirgo nelikumīgu alkoholu.

Tāpat no /pers. M/ liecībām izriet, ka otrajā reizē, proti, eksperimenta laikā, apsūdzētā viņu (liecinieku) atcerējās un pārdeva alkoholu, jo bija jau uzzinājis viņas vārdu un bija tajās pašās drēbēs.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesas kolēģija uzskata, ka speciālais izmeklēšanas eksperiments attiecībā pret /pers. E/ veikts pārkāpjot Kriminālprocesa likuma 225.panta trešajā daļā noteikto aizliegumu provocēt personas rīcību, līdz ar to tā rezultātā iegūtās ziņas par faktiem ir nepieļaujamas un nav izmantojamas /pers. E/ vainas pierādīšanai. Tādejādi nav konstatējams Krimināllikuma 221.[1]panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvs, jo iztrūkst noziedzīgā nodarījuma objektīvā puse.

Apstāklis, ka /pers. E/ pirmstiesas procesa laikā, sniedzot liecību, kā arī lēmumā par viņas atzīšanu par aizdomās turēto, norādījusi, ka savu vainu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā atzīst, pats par sevi nav pietiekošs, lai lietā taisītu notiesājošu spriedumu.

Tāpat tiesas kolēģija uzskata, ka kratīšanas protokolā fiksētās ziņas par to, ka /pers. E/ dzīvesvietā /adrese/ tika izņemtas pudeles ar šķidrumu, kurām piemīt alkoholam raksturīga smarža, pašas par sevi nepierāda realizācijas faktu, līdz ar to nav pamata vērtēt apstākļus kādos notika kratīšana, kā arī nav pamata vērtēt apsūdzētās /pers. E/ personas kratīšanas apstākļus, to vai procesuālās darbības notika viņai saprotamā valodā, vai viņa tika iepazīstināta ar procesuālajiem dokumentiem un saprata to jēgu.

/pers. E/ piemērotais drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā – ir atceļams.

Saistībā ar /pers. E/ aizstāves Vitas Tanasi sniegto juridisko palīdzību pirmstiesas procesā un aizstāves Ivetas Feldmanes piedalīšanos pirmās instances un apelācijas instances tiesas sēdēs, lietā ir radušies procesuālie izdevumi 580 EUR apmērā, kas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta trešās daļas nosacījumiem, ir sedzami no valsts līdzekļiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 2.punktu, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

nosprieda

atcelt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 31.maija spriedumu.

Atzīt par nevainīgu /pers. E/, personas kods /personas kods/, pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 221.[1] panta pirmās daļas, un attaisnot.

Atcelt drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā.

Segt no valsts līdzekļiem procesuālos izdevumus, kas saistīti ar aizstāvju piedalīšanos kriminālprocesā.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākajā tiesā Kriminālprocesa likuma 574. un 575.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā.

Pilna nolēmuma pieejamības diena – 2019.gada 3.jūnijs.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese I.Vīgante

Tiesnese L.Šteinerte

Tiesnesis J.Tiltiņš